Hírlevél 2016/12.

- AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK KIHÍVÁSAI IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI SZEMMEL
- VÁLTOZÁSOK A TILTOTT ÉS LEGÁLIS SZERFOGYASZTÁSBAN – LEHETSÉGES MAGYARÁZATOK
- ELINDULT AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK PORTÁL
- MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 96. SZÁMA
- ÚJ ADATOK AZ EURÓPAI DROGFOGYASZTÁSI SZOKÁSOKRÓL
- JELENTKEZŐKET VÁRNAK A 2017. ÉVI EURÓPAI KÁBÍTÓSZERÜGYI NYÁRI EGYETEMRE
- UPSZ! – DECEMBERI AKTUALITÁSOK
- NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ

AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK KIHÍVÁSAI IGAZSÁGÜGYI SZAKÉRTŐI SZEMMEL

A Nemzeti Drog Fókuszpont idén hatodik alkalommal rendezte meg ***Az új pszichoaktív szerek kihívásai igazságügyi szakértői szemmel*** című szakmai műhelykonferenciát. A találkozón a kábítószer-fogyasztással összefüggő adatgyűjtésben érintett igazságügyi orvos- és vegyészszakértők, toxikológusok, az államigazgatásban dolgozó szakemberek, valamint a Korai Jelzőrendszer tagjai vettek részt.

A megbeszélés fókuszában a 2010 óta egyre terjedő új pszichoaktív szerekkel kapcsolatos kérdések, kihívások és az arra adott válaszok álltak. A találkozó célja volt, hogy lehetőséget nyújtson a szakembereknek a területet érintő kérdések, problémák megtárgyalására.

A műhelykonferencia első felében bemutatásra kerültek a speciális halálozási regiszter eredményei és a Korai Jelzőrendszer fejleményei, az újonnan azonosított pszichoaktív szerek és a lefoglalási adatok.

Az első előadást Horváth Gergely, a Drog Fókuszpont munkatársa tartotta, aki ismertette a kábítószer-fogyasztással összefüggő halálozás legfrissebb hazai és európai adatait. Európában mintegy 6500 kábítószer-fogyasztással közvetlenül összefüggő haláleset, azaz túladagolás történik évente. 2015-ben az esetek 82 százaléka valamilyen opiáthoz volt köthető, az elhunytak átlagéletkora 38 év, a férfiak aránya 78 százalék volt. Magyarországon 2015-ben 25 közvetlen túladagolás történt, a többi 40 esetben a halál okát közvetetten okozta a kábítószer-fogyasztás. A 25 esetből 12 esetben volt jelen egy vagy több pszichoaktív anyag az elhunytak biológiai mintáiban.

A következő előadást Varga Orsolya, a Drog Fókuszpont munkatársa tartotta, aki a Korai Jelzőrendszer legújabb fejleményeit összegezte. 2016-ban eddig 60 új pszichoaktív anyagot azonosítottak be Európában. A jelzőrendszerben részt vevő hazai laboratóriumok és szakemberek 28 vegyületet azonosítottak Magyarországon első alkalommal, ebből 13 szer a katinonok, 6 szer pedig a szintetikus kannabinoidok csoportjába tartozott. Az idei évben 6 szer került fel az új pszichoaktív anyagok listájára és 5 szer pedig a pszichotróp anyagok listájára.

Ezután Csesztregi Tamás a Bűnügyi és Szakértői Kutató Intézet munkatársa mutatta be a lefoglalási adatokon keresztül, hogy 2016-ban melyek voltak a leginkább elterjedt szerek a kábítószerpiacon. Az előadásból kiderült, hogy a lefoglalások felét továbbra is a designer drog lefoglalások teszik ki. A szintetikus kannabinoidot tartalmazó növényi anyagok lefoglalása 2016-ban egy szinten volt a hagyományos kannabisz lefoglalások számával. A legtöbbször lefoglalt szintetikus kannabinoidok közé tartozott az MDMB-CHMICA, FUB-PB22, valamint az ADB-FUBINACA. A katinonok körében az etil-hexedron és a 4-Cl-PPP voltak gyakoriak az év második felében. Megtudhattuk továbbá, hogy megjelentek a piacon a magas hatóanyag tartalommal rendelkező MDMA tabletták.

Végül Móró Levente Daath.hu portál szerkesztője két online kutatás eredményeit is ismertette és beszélt arról, hogy a jogi szabályozás hogyan befolyásolja a kábítószerpiac működését. Megtudhattuk továbbá, a „Hova megy a herbál?" kutatás eredményeiből, hogy az ország mely régióiban vannak leginkább jelen az új pszichoaktív szerek.

A délutáni fórumon Varga Orsolya bemutatta a Drog Fókuszpont új, kifejezetten az új pszichoaktív anyagokkal foglalkozó portálját is. Ezután a résztvevőknek még volt lehetőségük különböző témakörök aktuális ügyeit, kérdéseit megivtatni.

A szakmai találkozón elhangzott előadások megtekinthetők a **Drog Fókuszpont honlapján**. ■

VÁLTOZÁSOK A TILTOTT ÉS LEGÁLIS SZERFOGYASZTÁSBAN – LEHETSÉGES MAGYARÁZATOK

2014 óta az átlagnépességben végzett vizsgálatok mindegyike csökkenést detektált a szerfogyasztás elterjedtségét mérő indikátorok mentén. Ennek apropóján a Budapesti Corvinus Egyetem Szociológia és Társadalompolitika Intézete, valamint a Nemzeti Drog Fókuszpont kerekasztalbeszélgetést szervezett „Változások a tiltott és legális szerfogyasztásban – lehetséges magyarázatok" címmel. A beszélgetés során a szerek kipróbálásában jelentkező csökkenés lehetséges magyarázatait próbálták közösen megtalálni a szakemberek.

Az első blokkban a populációs vizsgálatok (ESPAD, HBSC, OLAAP) eredményeit, illetve a kezelési igény, a fertőző betegségek elterjedtsége, illetve a halálozás kulcsindikátorok által mért tendenciákat ismertető előadásokat hangzottak el. (A részletes adatok megtekinthetők a Drog Fókuszpont honlapján a **Tények és számok** rovatban.)

A második blokkban a problémás internethasználatról, az ifjúsági közösségekről, illetve a legutóbbi ifjúságkutatásról hangzottak el előadások. Az előadások tanúsága szerint 2014-ben és 2015-ben minden indikátor tekintetében visszaesést vagy stagnálást mutatnak az adatok. Az opiáthasználat egyértelműen csökkent, enyhe csökkenés látszik a kannabiszhasználatot illetően is, a stimulánshasználat ezzel szemben fokozódott. Minden indikátor vizsgálatakor látszik a szerstruktúrában az utóbbi években történt átrendeződés, az új pszichoaktív szerek térnyerése. A szakemberek egyetértettek abban, hogy a szerhasználat elterjedtségéhez kapcsolódó indikátorok Európa-szerte csökkenő tendenciát mutatnak.

A szakemberek tárgyalták a módszertani nehézségeket, különös tekintettel az új pszichoaktív szerek fogyasztásának mérésére, melyeket az utóbbi éveket megelőzően külön nem is kérdeztek a populációs vizsgálatok, a kategorizálásuk pedig jelenleg is nehézkes. Felmerült a csökkenés magyarázataként az egészségtudatosság általános növekedése, a normák és a kultúra változása, a dohányzással kapcsolatos korlátozó intézkedések. Minden kutatás alátámasztotta, hogy átalakultak a szabadidő eltöltési szokások: a fiatalabb generációk több időt töltenek a közösségtől távol, otthon, egyedül a számítógép előtt. Szóba került a droghasználat nagyfokú stigmatizációja, amely vezethet a szerhasználók ellátásban való, alacsonyabb számú megjelenéséhez, illetve az önbevalláson alapuló vizsgálatoknál is okozhat elmozdulást. Az együttes gondolkodást a szakemberek tovább folytatják, hiszen a kerekasztal beszélgetésből is kiderült, hogy a jelenség egy soktényezős, összetett folyamat eredménye.

Bővebb felvilágosítást ad: **Nyírády Adrienn** ■

ELINDULT AZ ÚJ PSZICHOAKTÍV SZEREK PORTÁL

A Nemzeti Drog Fókuszpont elindította az Új Pszichoaktív Szerek Portálját, ahol magyar nyelven, rendszerezett formában érhetőek el az új pszichoaktív szerekkel kapcsolatos legfrissebb információk, publikációk, jogszabályok.

A portál kommunikációs felületet biztosít az egyes szakmai csoportok számára az általuk fontosnak tartott információk megosztására és megvitatására.

A honlap elérhető az **upsz.drogfokuszpont.hu** linkre kattintva. ■

MEGJELENT A DRUGNET EUROPE 96. SZÁMA

Az EMCDDA negyedévente megjelenő hírlevelének legújabb száma beszámol az EMCDDA tudományos publikációs díjának kiosztásáról és nyerteseiről, ismerteti az új ESPAD kutatás főbb eredményeit, beharangozza a „Lisbon Addictions 2017" konferenciát, illetve beszámol a szeptemberi General Population Survey szakértői találkozóról. A kiadvány emellett bemutatja az EMCDDA két új kiadványát is, melyek a kábítószer-használattal összefüggő kórházi sürgősségi ellátásról, illetve a Hepatitis C megelőzésének és kezelésének lehetséges új módszereiről tudósítanak.

Az angol nyelvű kiadvány elérhető az **EMCDDA honlapján**. ■

ÚJ ADATOK AZ EURÓPAI DROGFOGYASZTÁSI SZOKÁSOKRÓL

Az EMCDDA és a SCORE group december 13-án ismertette szennyvíz-elemzésen alapuló, európai drogfogyasztási szokásokkal kapcsolatos új adatait. A projekt során a kutatók több, mint ötven európai városban, 18 országban végeztek szennyvíz-elemzést. Az elemzés 2016 márciusában, egy egyhetes periódusban történt, amikor a kutatók több mint 25 millió európai állampolgár szennyvízmintáját vizsgálták meg. A kutatás célja az volt, hogy feltérképezze négy illegális szer, az amfetamin, a kokain, az MDMA (ecstasy) és a metamfetamin elterjedtségének mértékét.

További információ és az eredmények részletes ismertetése elérhető angol nyelven az **EMCDDA honlapján.** ■

JELENTKEZŐKET VÁRNAK A 2017. ÉVI EURÓPAI NYÁRI EGYETEMRE

2016. június 26. és július 7. között hatodik alkalommal kerül megrendezésre Lisszabonban a kábítószer témával foglalkozó nyári egyetem az EMCDDA és a University Institute of Lisbon (ISCTE-IUL) közös szervezésében. A két hétig tartó program során a résztvevők megismerhetik a kábítószer problémával foglalkozó szakterületek legfőbb kihívásait és komplex képet kaphatnak az európai kábítószerhelyzetről, különös tekintettel a kábítószer-kereslet és kínálat, illetve a szakpolitika témakörére. A nyári egyetem fókuszában idén a kábítószer fogyasztással összefüggő halálozás csökkentése és megelőzése áll majd. Az előadók között szerepelnek az EMCDDA szakértői, valamint európai egyetemek meghívott előadói, illetve döntéshozók is. A nyári egyetem során kapott kreditpontokat az ECTS rendszert (Európai kreditátváltási rendszer) alkalmazó egyetemek elfogadják.

A regisztráció október 17-én megkezdődött. Bővebb információ és jelentkezés a **képzés honlapján** található.

UPSZ! –DECEMBERI AKTUALITÁSOK

Az Európai Unió tagállamaiban 2016. november 15. és december 15. között megjelent új anyagok:

■ a 3-methoxy-1-phenyl-2-(pyrrolidin-1-yl)propan-1-one (α-PPP-MeO) nevű vegyület, mely azonosításáról Németország tett bejelentést.

■ a 4-methyl-1-phenyl-2-pyrrolidin-1-yl-pentan-1-one (α-PHiP), a 3,4-dichloro-*N*-[2-(diethylamino)cyclohexyl]-*N*-methylbenzamide (U-49900), valamint a 2-methoxy-*N*-phenyl-*N*-[1-(2-phenylethyl)piperidin-4-yl]acetamide (methoxyacetylfentanyl) nevű vegyületek, melyek azonosításáról Szlovénia tett bejelentést.

Forrás: A Korai Jelzőrendszer hálózatába a **Tanács 2005/387/IB határozata** alapján érkező bejelentések.

NEMZETKÖZI ESEMÉNYAJÁNLÓ

Időpont	Szervező	Cím	Helyszín	Információ
Január 31. – Február 2.	HIV in Europe	HIV and Viral Hepatitis: Challenges of Timely Testing and Care	Málta	**A konferencia honlapja**